

Historia Polski/ Jadwiga/Jagiellonowie

Sprawdzana czynność:

Uczeń

- ✓ wskazuje cechy osobowe Jadwigi jako kobiety, władczyni i świętej na podstawie analizy podanych niżej fragmentów tekstów źródłowych
- ✓ określa rodzaj tekstów źródłowych
- ✓ wie, w jaki sposób przedstawiono Jadwigę w analizowanych tekstach źródłowych

Zadanie 1

- 1. Wskaż cechy osobowe Jadwigi jako kobiety, władczyni i świętej na podstawie analizy podanych niżej fragmentów tekstów źródłowych.**
- 2. Określ rodzaj tekstów źródłowych.**
- 3. W jaki sposób przedstawiono Jadwigę w analizowanych tekstach źródłowych.**

Tekst źródłowy nr 1

(...) Jadwiga musiała zgodzić się na daleko idące osobiste wyrzeczenia: zrezygnowała z klejnotów i ozdobnych szat, by stworzyć fundusz na odbudowę uniwersytetu, nie mniejszym poświęceniem była zgoda na publiczne poślubienie Jagiełły, człowieka około 20 lat od niej starszego, „obcego poganina – jak pisze kronikarz- którego nigdy nie widziała, a o którym ja fałszywie uprzedzano, że nie tylko z postaci, ale i z obyczajów i całego układu okazywał się dzikim barbarzyńcom (...)”.

Jan Długosz w Kronice katedralnej pisał, że: „okazywała rozsądek i dojrzałość”, mimo młodego wieku” cokolwiek mówiła albo czyniła wydawało jakby sędziwego wieku powagę (...)”.

(...) Z dworu węgierskiego wyniosła więc Jadwiga znajomość i zamiłowanie do życia dworskiego, ale równocześnie umiejętność czytania, znajomość kilku języków, zainteresowanie lekturą muzyką, sztuką i nauką, poczucie piękna (...)”.

(...) Jadwiga rzeczywiście starała się realizować ideał życia kontemplacyjno-czynnego. Było to zgodne z duchem epoki, w której żyła. Miała zresztą znakomite wzory do naśladowania, przede wszystkim św. Brygidę szwedzką, również z królewskiego rodu się wywodzącą (...)”

(...) W czasie wielkiego postu i przez cały adwent odziana włosiennicą ciało osobiwą powściągliwością trapiła (...), Wzgardziwszy próżnością i wszelakimi marnościami świata, wszystkie umysł swój zajmowała modlitwą i czytaniem ksiąg świętych, jako to Pisma starego i nowego zakonu, Homilii czterech (...).

Źródło: Jan Długosz, Roczniki

Wyrobisz A., Poczet królów i książąt polskich, Warszawa 1991, s. 273.

Tekst źródłowy nr 2

17 lipca wspomnienie świętej Jadwigi

„Żywoty Świętych Pańskich”

Św. Jadwiga, królowa. Urodziła się 18 lutego 1374 roku jako córka Ludwika, króla Węgier i Polski, oraz Elżbiety Bośniackiej. Po ojcu odziedziczyła tron Polski. W wieku 10 lat została koronowana 16 października 1384 r. Ze względów dynastycznych w wieku 4 lat została zaręczona z Wilhelmem, synem cesarza Leopolda. Ustalenia te anulowano. Jednak Wilhelm pojawił się w Krakowie, pragnąc poślubić Jadwigę. Mimo zyczliwości i uczucia, jakim darzyła go młodziutka królowa, musiał jednak opuścić Kraków. W związku z zaistniałą sytuacją polityczną, a także wobec dalekosiężnych planów polskich rozważano możliwość unii Polski z Litwą. Stała się ona faktem dzięki małżeństwu królowej Jadwigi z Władysławem Jagiełłą, wielkim księciem Litwy. Ceremonia zaślubin, poprzedzona chrztem Jagiełły (15 lutego), odbyła się w katedrze królewskiej 18 lutego 1386 r. Jadwiga miała wtedy 12 lat, a Jagiełło 35. Królowa stała się sprawczynią i uczestniczką chrystianizacji Litwy. Biorąc czynny udział w rządzeniu państwem, prowadziła głębokie życie religijne. Wojciech Jastrzębiec, arcybiskup gnieźnieński, który przez pewien czas był kanclerzem królowej, zapisał: „Z doświadczenia wiemy, że spełniała przeróżne uczynki miłosierdzia, cierpliwości, postów, czuwań oraz innych niezliczonych dzieł pobożnych.” Poprzez akt fundacyjny i testamentalny zapis na rzecz Akademii Krakowskiej uchodzi za współzałożycielkę Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zmarła, wkrótce po połogu, 17 lipca 1399 r. w Krakowie. 8 czerwca 1979 r. w katedrze na Wawelu Jan Paweł II odprawił po raz pierwszy Mszę św. ku czci błogosławionej królowej Jadwigi, wynosząc ją tym samym na ołtarze. Kanonizował ją w 1997 r. (...).

Źródło: Niewęglowski W., Leksykon świętych, Warszawa 1999.

Tekst źródłowy nr 3

(...) Ujrzawszy ją rycerze (...), jakkolwiek msza się jeszcze nie zaczęła, poklękali

natychmiast, mimo woli oddając jej część jako świętej (...).

(...) Szczególniej od kilku lat, surowe pokutnicze życie Jadwigi sprawiło, że obok czci, winnej królowej, oddawano jej cześć niemal religijną (...).

(...) Czci ją na klęczkach monarchowie zagraniczni, czcił i obawiał się ją narazić nawet hardy zakon krzyżacki. Papież Bonifacy IX nazwał ją świętobliwą i córką Kościoła (...).

(...) Opiewali ją minstrele na wszystkich dworach Europy; zjeżdżali się do Krakowa rycerze z najodleglejszych ziem, by widzieć te polską królowę, kochał jak źrenicę jej własny naród, któremu przez związek z Jagiełłą przymnożyła potęgę i sławę (...).

(...) Groźni rycerze z nadgranicznych zamków i gródków, którzy przyjętym od Niemców zwyczajem trudnili się zabójstwem lub wojną między sobą, na jedno jej napomnienie wkładali miecze do pochew, puszczały jeńców bez okupu, zwracali zagarnięte stada i podawali sobie dłonie do zgody (...).

(...) Czysty duch jej przenikał w serca ludzkie, łagodził los niewolników, dumę panów, surowość sędziów unosił się jak świt szczęścia, jak anioł sprawiedliwości i spokoju nad całą krainą (...).

(...) Odzież nosiła aż nazbyt prostą (...).

Źródło: Sienkiewicz H., Krzyżacy.

1.

Jadwiga		
Kobieta	Władczyni	Święta

Źródło: Lekcja interdyscyplinarna, B. Kołacińska

2.

3.

Sprawdzana czynność:

Uczeń

✓ zna daty związane z życiem św. Jadwigi

Zadanie 2

Do wydarzeń dopisz daty związane z życiem Jadwigi:

.....- narodziny Jadwigi, trzeciej, najmłodszej córki króla Węgier i Polski Ludwika Andegaweńskiego Anjou oraz księżnej bośniackiej Elżbiety.

.....- Jadwiga zostaje poślubiona arcyksięciu Wilhelmowi Habsburgowi.

..... -10-letnia Jadwiga przyjeżdża do Polski.

.....- Jadwiga zostaje koronowana w Krakowie na króla Polski.

.....- Książę litewski Jagiełło decyduje się przyjąć chrzest i wcielić ziemie litewskie do Polski w zamian za rękę Jadwigi.

..... - Chrzest Jagiełły i nadanie mu imienia Władysław.

.....- Dwunastoletnia Jadwiga bierze ślub z Jagiełłą w katedrze krakowskiej na Wawelu.

.....- Królowa godzi Jagiełłę z Witoldem, po tym jak Witold, zdradziwszy swego brata, przeszedł na stronę Krzyżaków i podjął z nimi - na szczęście nieudaną - wyprawę na Wilno.

Opracowała: Joanna Wieczorek

..... - Królowa umiera w gorączce popołogowej w dwa dni po śmierci córki Bonifacji.

..... - Odnowienie Akademii Krakowskiej dzięki darom Jadwigi.

.....- Papież Jan Paweł II – beatyfikuje Królową Jadwigę podczas swojej pierwszej pielgrzymki do Polski.

..... - Jan Paweł II kanonizuje Jadwigę.

Sprawdzana czynność:

Uczeń

- ✓ określa związek królowej Jadwigi z podanymi źródłami ikonograficznymi

Zadanie 3

Określ związek Jadwigi ze źródłami ikonograficznymi:

- a. Władysław Jagiełło
- b. Akademia Krakowska
- c. Zbyszko i Danusia
- d. Papież Jan Paweł II
- e. Bitwa pod Grunwaldem
- g. Paweł Włodkowic

A.

Źródło ilustracji: www.wiw.pl

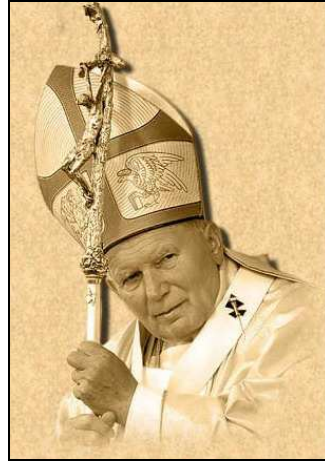
B.

Źródło ilustracji: - www.krakow-info.com

C.

Źródło ilustracji: static.oekaki.pl

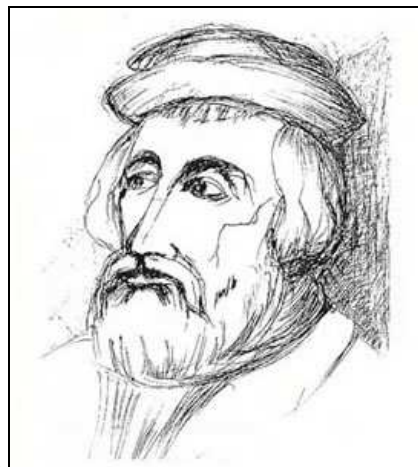
D.

Źródło ilustracji: www.tuczno.pl

E.

Źródło ilustracji: encyklopedia.pwn.pl

F.

Źródło ilustracji: galeria.plock24.pl

Sprawdzana czynność:

Uczeń

- ✓ sporządza opis koronacji Jadwigi.

Zadanie 4

Sporządź opis koronacji Jadwigi. Wykorzystaj słownictwo: arcybiskup Kraków, tłumy, katedra wawelska, podniosły nastrój, 16 października 1384 roku, Jadwiga, prymas, ucztą, wiwaty, radość, modlić się, na króla Polski.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Sprawdzana czynność:

Uczeń

- potrafi zredagować list w imieniu Akademii Krakowskiej oficjalny list do królowej Jadwigi, w którym uwzględnione zostaną zasługi królowej dla polskiej nauki

Zadanie 5

Zredaguj w imieniu Akademii Krakowskiej oficjalny list do królowej Jadwigi, w którym uwzględnione zostaną zasługi królowej dla polskiej nauki.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Sprawdzana czynność:

Uczeń

- ✓ zna przyczyny i skutki unii w Krewie w 1385 r.

Zadanie 6

Przeczytaj poniższe stwierdzenia. Następnie zaznacz odpowiedzi literą (P) przyczyny, a literą (S) skutki unii polsko litewskiej w Krewie w 1385 roku.

1. (...) Możliwość wspólnej, skuteczniejszej obrony przed Krzyżakami.
2. (...) Wzmożenie działalności Zakonu Krzyżackiego, który dostrzegł narastającą potęgę
3. (...) Litwini obawiali się przymusowej chrystianizacji ze strony Zakonu Krzyżackiego.
4. (...) Polacy chcieli pozyskać sojusznika przeciw zakonowi Krzyżackiemu.
5. (...) Rozwój kultury polsko-litewskiej, zetknięcie się dwóch etnicznie i kulturowo różnych państw poskutkowało wyłonieniem się specyficznej kultury.
6. (...) Utworzenie potężnego państwa polsko-litewskiego.
7. (...) Kościół katolicki dążył do poszerzenia obszaru wpływów o nowe pogańskie tereny Litwy.
8. (...) Feudałowie litewscy dążyli do zapewnienia sobie podobnych praw do tych, jakie mają feudałowie polscy.
9. (...) Dążenie Polski do zdobycia silniejszej pozycji na arenie międzynarodowej.
10. (...) Nastąpiła polonizacja Litwy, a w szczególności wyższych warstw społecznych-bojarów litewskich, którzy pragnęli uzyskać takie same przywileje jak szlachta polska. polsko-litewską.
11. (...) Zakon Krzyżacki dążył do połączenia ziem zakonnych w Inflantach i Prusach , a także do schrystianizowania Litwinów poszerzenia swego stanu posiadania ich kosztem.
12. (...) Dzięki unii Litwa przyjęła chrzest i mogła za pośrednictwem Polski mogła korzystać z osiągnięć cywilizacji zachodniej.

Sprawdzana czynność:

Uczeń

- ✓ zna pojęcia: unia personalna, beatyfikacja, kanonizacja, hagiografia

Zadanie 7

Wyjaśnij znaczenie pojęć:

Opracowała: Joanna Wieczorek

a. Unia personalna –

.....
.....

b. Beatyfikacja -

.....
.....

c. Kanonizacja –

.....
.....

d. Hagiografia-

.....
.....

Sprawdzana czynność:

Uczeń

- ✓ potrafi odszukać w *Słowniku języka polskiego* hasło ideał, utworzyć związek frazeologiczny z podanym wyrazem ideał, wyjaśnić zwrot „dążyć do ideału” w odniesieniu do własnego zachowania

Zadanie 8

Odszukaj w *Słowniku języka polskiego* hasło ideał. Utwórz związek frazeologiczny z podanym wyrazem ideał. Następnie wyjaśnij zwrot „dążyć do ideału” w odniesieniu do własnego zachowania.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Źródło: Lekcja interdyscyplinarna, B. Kołacińska.

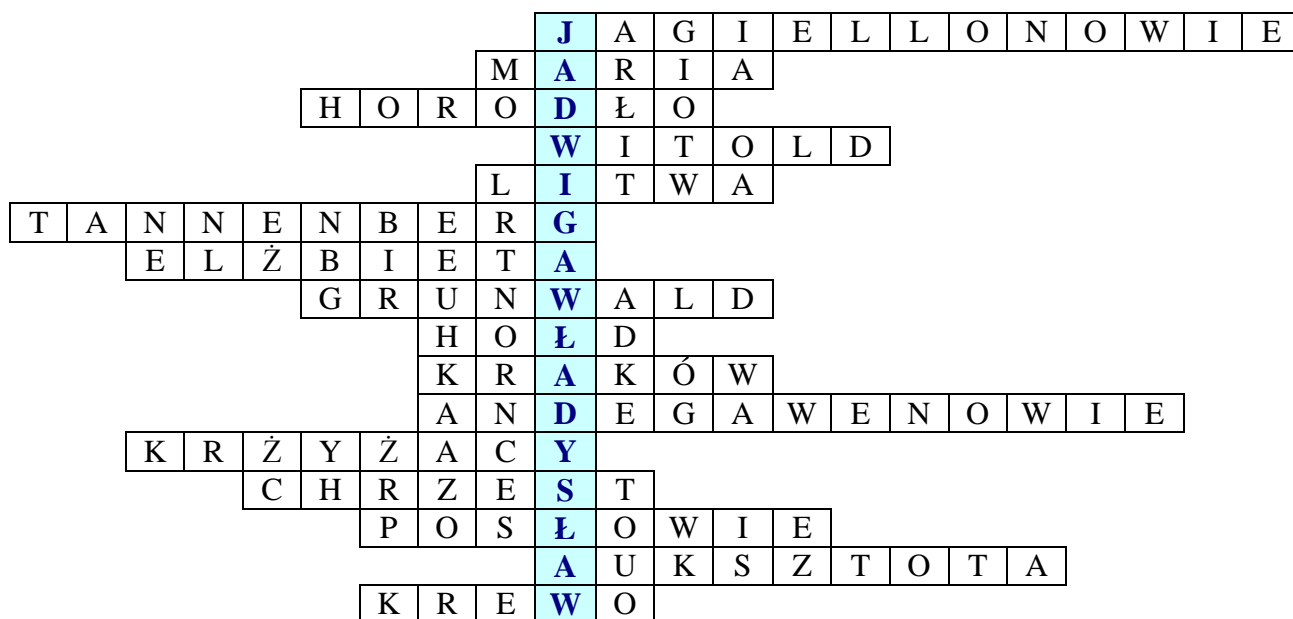
Sprawdzana czynność:

Uczeń

- wyjaśnia znaczenia podanych haseł

Zadanie 9

Wyjaśnij znaczenie podanych niżej haseł.

Sprawdzana czynność:

Uczeń

- ✓ na podstawie ilustracji i podanych dat określa wydarzenia związane z życiem św. Jadwigi

Zadanie 10

Ilustracja przedstawia wydarzenia związane z osobą królowej Jadwigi. Skorzystaj z odpowiedzi i uzupełnij puste pola uwzględniając prawdziwe informacje.

A. 1374 r. B. 1384 r. C. 1386 r. D. 1400 r.

The scroll contains four images corresponding to the dates above:

- A. 1374 r.: A drawing of a baby.
- B. 1384 r.: A silhouette of a crown.
- C. 1386 r.: Two wedding rings.
- D. 1400 r.: A photograph of a large, ornate building.

A.	B.	C.	D.

Sprawdzana czynność:

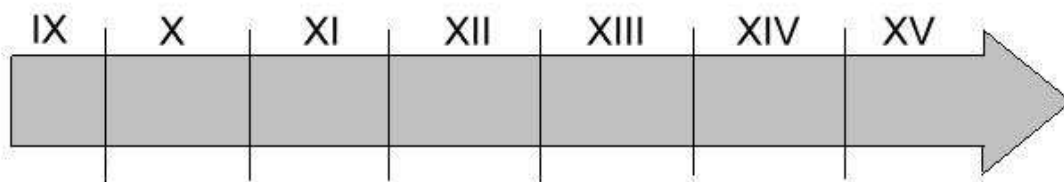
Uczeń

- ✓ umieszcza wydarzenia w czasie

Zadanie 11

Zaznacz na osi czasu wydarzenia dotyczące:

- zawarcia unii w Krewie
- bitwy pod Grunwaldem
- zawarcia unii lubelskiej.

Sprawdzana czynność:

Uczeń

- ✓ potrafi przyporządkować ilustracjom odpowiednie tytuły dotyczące życia i działalności św. Jadwigi

Zadanie 11

Przyporządkuj ilustracjom odpowiednie tytuły.

A.

B.

C.

D.

E.

F.

G.

H.

I.

Źródło: Rysunki prof. Jan Bruzda

Opracowała: Joanna Wieczorek

1. Odwołanie zobowiązań do małżeństwa z Wilhelmem.
2. Przybycie na dwór krakowski w wieku lat dziesięciu i przyjęcie korony polskiej w dniu 16 października 1384 roku.
3. Ślub z Jagiełłą.
4. Modlitwa o podjęcie najważniejszego wyboru w życiu Jadwigi (oddanie ręki Wilhelmu, czy Władysławowi Jagielle).
5. *Erygowanie (fundacja) Wydziału Teologicznego na Akademii Krakowskiej.
6. Podróż do Lwowa.
7. Opieka nad ubogimi.
8. Podróż pary królewskiej do Wielkopolski by położyć kres zamieszkom, które wybuchły tam w czasie bezkrólewia.
9. Rokowania z Krzyżakami.

1	2	3	4	5	6	7	8	9

Opracowała: Joanna Wieczorek